GENÇ HAYAT VAKFI · ARAŞTIRMA BULGULARI

Kırsalın Yarını, Gençlerin Kararı

Gençlerin gözünden kırsal yaşam, tarım ve yeşil dönüşüm

Kasım 2026 · genchayat.org/cop31

YÖNETİCİ ÖZETİ

Araştırmanın amacı ve kapsamı

Genç Hayat Vakfı tarafından COP31 kapsamında gerçekleştirilen bu araştırma, gençlerin kırsal yaşama, gelecek beklentilerine, tarım ve istihdam olanaklarına, dijital dönüşüme ve iklim değişikliğine ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Araştırmaya 15–24 yaş aralığında, 21 ilden toplam 294 genç katılmıştır.

Öne çıkan bulgular

1 Kırsalda gelecek kurma ihtimali büyük ölçüde koşulların iyileşmesine bağlı görülüyor.

Katılımcıların yalnızca %17,3'ü kendi yaş grubundaki gençlerin mevcut koşullarda kırsalda gelecek kurabileceğini düşünürken, %55,1'i bunun ancak iş ve yaşam koşulları iyileşirse mümkün olacağını belirtmektedir. %20,7'si ise kırsalda gelecek kurmanın mümkün olmadığını düşünmektedir (n=294; 292 yanıt).

Kişisel yaşam tercihleri sorulduğunda gençlerin %48'i koşullar uygun olursa ileride kırsalda yaşamayı düşünebileceğini, %14,6'sı ise doğrudan kırsalda yaşamak istediğini belirtmiştir (n=294; 292 yanıt). Yaşadığı yeri kırsal olarak tanımlayan gençlerin %71,2'si, önümüzdeki 10 yılda bölgelerindeki genç nüfusun azalacağını öngörmektedir (n=153).

2 Yer değiştirme tercihlerinde ekonomik fırsatlar belirleyici; kalma kararında aile bağları öne çıkıyor.

Yaşadığı yerden ayrılmak isteyen gençlerin %71,9'u daha iyi iş fırsatlarını ve düzenli geliri ayrılma nedenleri arasında göstermektedir (n=178). Buna karşılık mevcut yerinde kalmak isteyenlerin %84,7'si aile ve yakınlarına bağlılığı öne çıkarmaktadır (n=72).

Gençlerin yaşadıkları yerde kalabilmesi için en sık belirtilen koşullar iyi ücretli ve düzenli iş (%61,6) ile sosyal ve kültürel alanların geliştirilmesidir (%48,0; n=177). Kırsalda yaşamayı düşünmeleri için de ilk sırada düzenli istihdam (%64,9), ardından girişimcilik desteği (%40,5) ve sağlık-eğitim hizmetlerine erişim (%39,5) gelmektedir (n=205).

3 Tarımın geleceğine ilişkin kaygılar yüksek; gençler kırsalda sadece tarım değil farklı istihdam olanakları da arıyor.

Gençlerin tarıma yönelmesinin önündeki başlıca engeller düşük veya düzensiz gelir (%57,2) ve fiziksel olarak zor çalışma koşullarıdır (%52,7; n=292). Katılımcıların %42,5'i gelecekte tarım veya hayvancılıkla ilgili bir iş yapmayı düşünmediğini belirtmektedir (n=294; 292 yanıt).

Tarımın 20 yıl sonraki geleceğine ilişkin açık uçlu yanıtların %52,2'si tarım ve hayvancılığın azalacağı veya sona ereceği yönündedir (n=224). Bununla birlikte gençler kırsalda yalnızca tarımda değil; ticaret ve küçük işletmecilik (%36,1), eğitim, sağlık ve sosyal hizmetler (%31,2), turizm (%27,1) ve dijital hizmetler (%25,7) gibi alanlarda da çalışmayı değerlendirmektedir (n=288).

4 Yeşil dönüşüme yönelik ilgi bulunuyor; iklim değişikliğinin etkileri günlük yaşamda hissediliyor.

Katılımcıların %54,8'i, çalışma koşulları aynı olmak kaydıyla %10 daha düşük ücretli olsa bile çevreye daha az zarar veren işi tercih edeceğini belirtmiştir (n=294; 289 yanıt).

Gençlerin %41,2'si son yıllarda yazların daha sıcak geçtiğini gözlemlediğini (n=291), %26,6'sı ise son 12 ayda aşırı hava olayları nedeniyle kendisinin veya ailesinin tarımsal ürün ya da hasat kaybı yaşadığını bildirmiştir (n=290). Buna karşılık iklim ve çevresel koşullar, yer değiştirme isteğinin doğrudan nedenleri arasında %1,1 oranında belirtilmiştir (n=178). Bu sonuç, iklim değişikliğinin dolaylı ekonomik ve sosyal etkilerinin bulunmadığı anlamına gelmemektedir.

5 COP31 gündeminde gençlerin istihdam ve katılım beklentileri öne çıkıyor.

Katılımcıların %65,3'ü COP31'i ilk kez araştırma sırasında duyduğunu belirtmiştir (n=294; 289 yanıt). COP31'de öncelikle ele alınmasını istedikleri konular arasında yeşil iş ve istihdam fırsatları (%54,8) ilk sıradadır. Bunu kırsalda yaşam ve gençlerin göçü (%23,3) ile dijital dönüşüm ve teknolojiye eşit erişim (%22,6) izlemektedir (n=283).

Karar vericilere iletilen açık uçlu mesajlarda doğal kaynakların korunması, eğitim ve fırsat eşitliği, gelecek nesillerin hakları ve somut iklim politikaları öne çıkmaktadır (n=135 kodlanabilir mesaj).

ARAŞTIRMA HAKKINDA

Kimlerle konuştuk?

294
genç katıldı

15–24
yaş aralığı

21
il

Katılımcıların %49,7'si 21–24, %34,7'si 18–20, %15,6'sı 15–17 yaşındadır. Katılımcıların %59,9'u kadın, %39,5'i erkektir.

Bazı sorular yalnızca ilgili gruba yöneltildiği ya da yanıtlanmadan bırakılabildiği için her grafikte yanıt sayısı (n) ayrıca belirtilmiştir.

BULGU 1 · KIRSALDA GELECEK

Mümkün; ama koşullar değişirse

Gençler için kırsalda gelecek kurmak mümkün mü?

Evet, mevcut koşullarda mümkün	%17,3
Evet, ancak iş ve yaşam koşulları iyileşirse	%55,1
Hayır, mümkün değil	%20,7
Bilmiyorum	%6,1

n=294; 292 yanıt

İleride kırsalda yaşamayı düşünür müsün?

Evet	%14,6
Belki, koşullar uygun olursa	%48,0
Hayır	%28,9
Bilmiyorum	%7,8

n=294; 292 yanıt

Gençlerin **%72'si** kırsalda gelecek kurmayı mümkün görüyor; ancak bunların çoğu için şart, **iş ve yaşam koşullarının iyileşmesi**.

BULGU 2 · GİTMEK VE KALMAK

Gitmeyi iş, kalmayı aile belirliyor

Ayrılmak isteyenleri iten

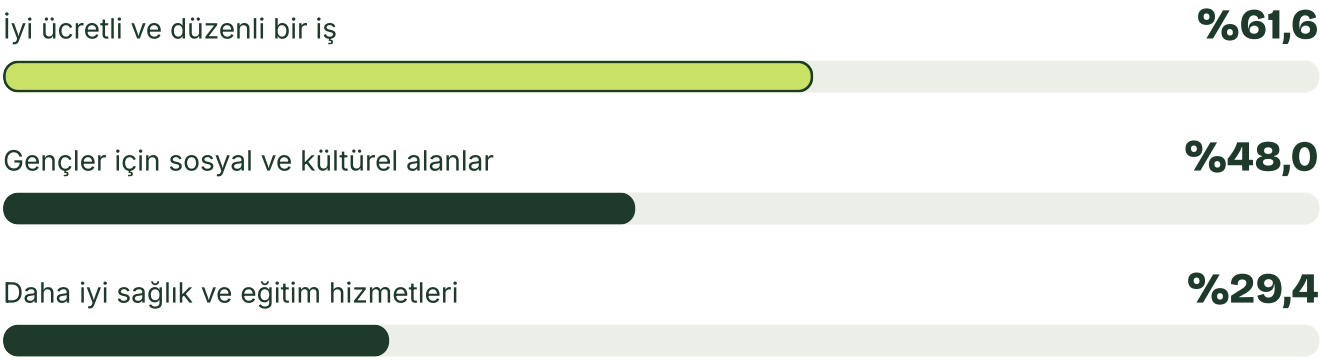
En sık 5 yanıt · birden fazla seçenek · n=178

Kalmak isteyenleri bağlayan

En sık 5 yanıt · birden fazla seçenek · n=72

Yaşadıkları yerde kalmaları için ne gerekli?

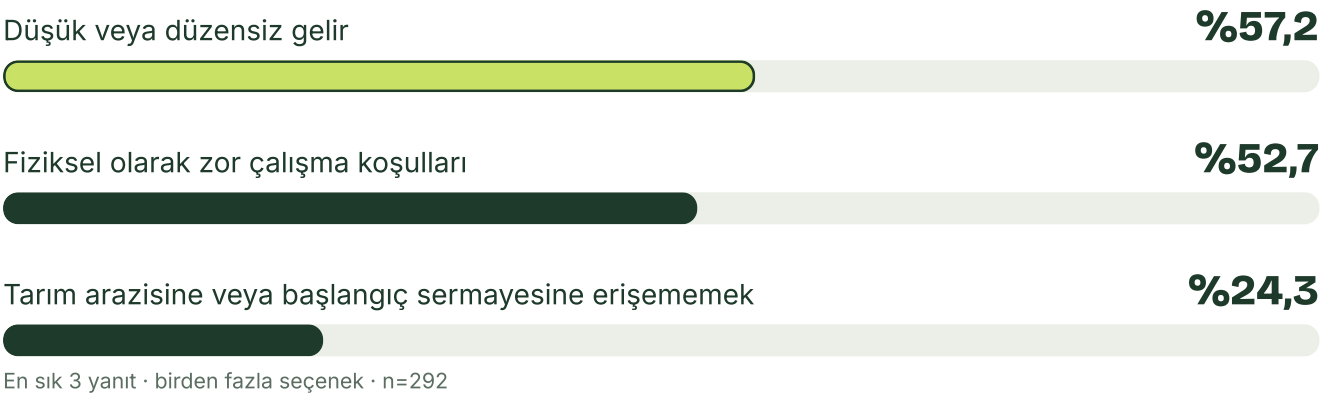
En sık 3 yanıt · birden fazla seçenek · n=177

Kalmanın ilk şartı açık: **iyi ücretli ve düzenli bir iş (%61,6)**.

BULGU 3 · TARIM VE KIRSALIN İŞLERİ

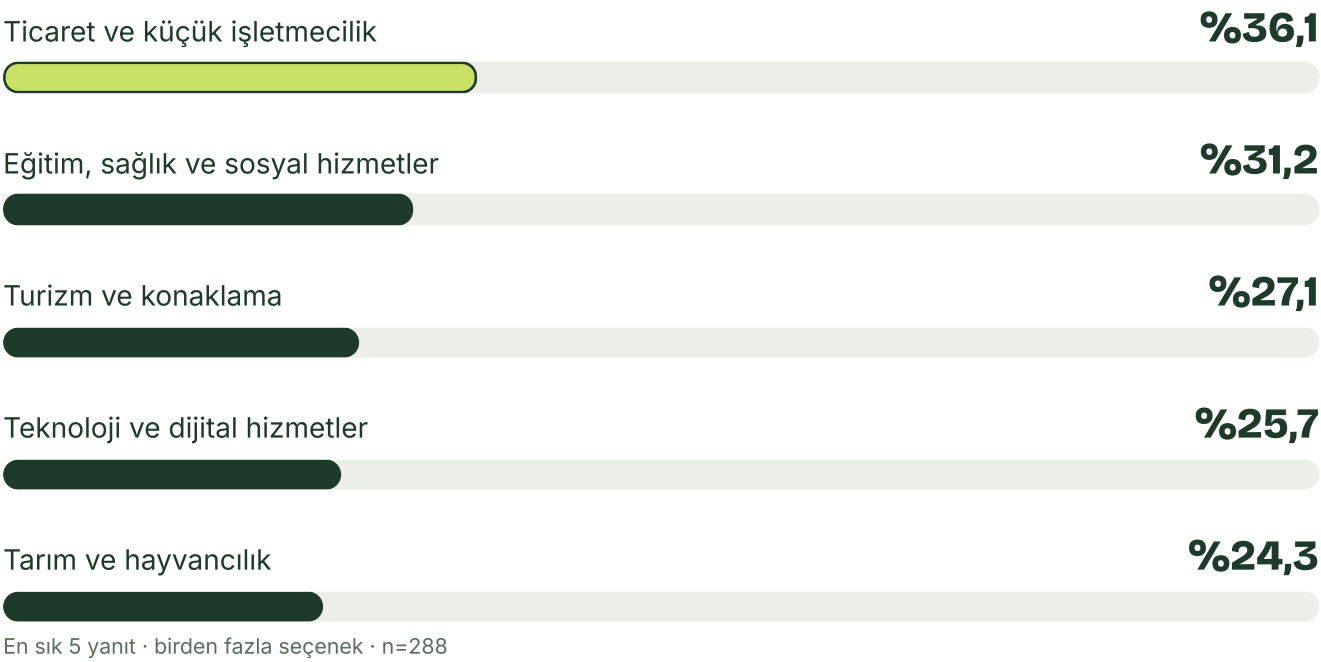
Gençler kırsalda yalnızca tarım aramıyor

Gençleri tarımdan uzak tutan ne?

En sık 3 yanıt · birden fazla seçenek · n=292

Kırsalda hangi işi yapmak isterlerdi?

En sık 5 yanıt · birden fazla seçenek · n=288

Tarım, kırsalda çalışmak isteyen gençlerin **beşinci tercihi**; ticaret, eğitim-sağlık ve turizm önde.

BULGU 4 · YEŞİL İŞ VE İKLİM

Yeşil işe hazırlar, iklimi yaşıyorlar

%54,8

maaşı %10 daha düşük olsa bile çevreye daha az zarar veren işi seçerdi

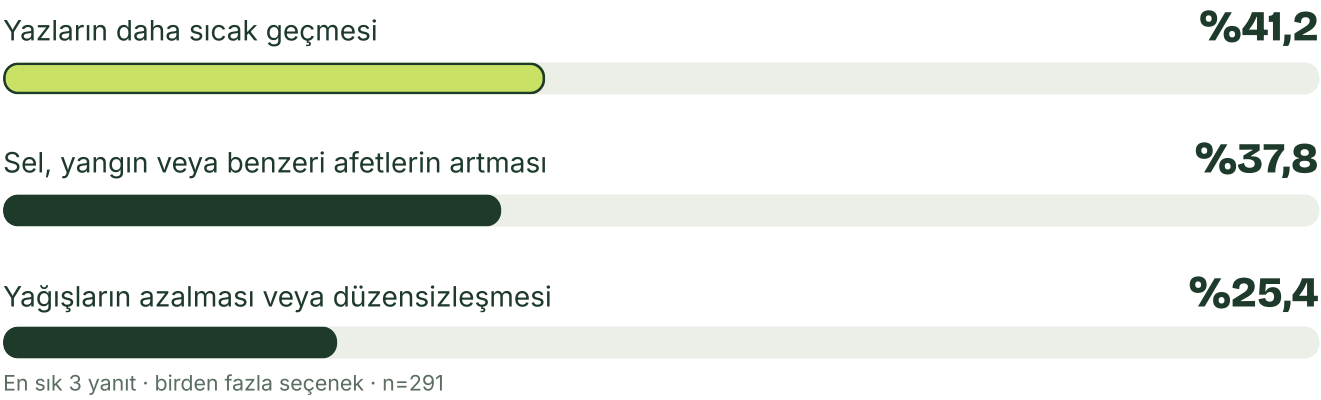
n=294; 289 yanıt

%26,6

son 12 ayda aşırı hava olayları nedeniyle tarımsal ürün ya da hasat kaybı yaşadı

n=290

Bölgelerinde hangi değişimi gözlemliyorlar?

En sık 3 yanıt · birden fazla seçenek · n=291

BULGU 5 · COP31 VE KARAR VERİCİLER

Önce yeşil iş, sonra kırsalda yaşam

COP31'in adını ilk kez bu araştırmada duydu	%65,3
Duydu ama ne olduğunu bilmiyor	%22,1
Ne olduğunu biliyor	%10,9

n=294; 289 yanıt

COP31'de önce neyin konuşulmasını istiyorlar?

Gençlere yönelik yeşil iş ve istihdam fırsatları	%54,8
Kırsalda yaşam ve gençlerin göçü	%23,3
Dijital dönüşüm ve teknolojiye eşit erişim	%22,6

En sık 3 yanıt · birden fazla seçenek · n=283

GENÇLERDEN KARAR VERİCİLERE

Kendi sözleriyle

> *Sadece konuşmayın, bir şeyler yapın*

> *Gençlere güzel iyi maaşlı uzun süre çalışabilecekleri iş fırsatları sunsunlar*

> *Gelecekte su bulmakta zorlanmak istemiyoruz şimdiden önlem alınsın*

> *Kararları sadece zengin ülkeler vermesin.*

> *Gençlerin geleceğini düşünerek karar versinler, çünkü bu dünyada biz yaşayacağız*

> *Biz gençlere sadece sorunları anlatmasınlar çözüm üretmek için de fırsat verilsin*

Açık uçlu yanıtlardan seçilmiştir; yazım gençlerin kendi yazımıdır.

SONUÇ

Politika açısından çıkarımlar

Araştırma, gençlerin kırsalda yaşamaya tamamen kapalı olmadığını, ancak kırsalda yaşama isteğinin büyük ölçüde koşullara bağlı olduğunu ve mevcut koşullarda kesin olumlu yaklaşanların azınlıkta kaldığını göstermektedir.

Bulgular, kırsal kalkınma ve yeşil dönüşüm politikalarında üç önceliğe işaret etmektedir:

Nitelikli ve güvenceli istihdam

Gençlerin gelir beklentilerini karşılayan işler, girişimcilik destekleri ve sürdürülebilir tarımsal üretim fırsatları geliştirilmelidir.

Yaşam kalitesi ve fırsatlara erişim

Eğitim, sağlık, ulaşım, dijital altyapı ve sosyal yaşam olanakları birlikte ele alınmalıdır.

Gençlerin karar alma süreçlerine katılımı

Kırsal kalkınma ve iklim politikalarının geliştirilmesinde gençlerin görüşlerini düzenli ve anlamlı biçimde aktarabilecekleri katılım mekanizmaları güçlendirilmelidir.

Araştırmanın temel mesajı, kırsalın geleceğini yalnızca tarımsal üretimin sürdürülebilirliği üzerinden değil, **gençlerin burada nitelikli bir yaşam ve gelecek kurabilmeleri için gerekli koşullar** üzerinden de değerlendirmek gerektiğidir.

Genç Hayat Vakfı

Yıllardır kırsaldaki gençlerle çalışıyor, onların sesini duyuruyoruz.

genchayat.org/cop31

Kaynak: Genç Hayat Vakfı, "Kırsalın Yarını, Gençlerin Kararı" araştırması, 2026 · 21 il, 15–24 yaş, n=294

#KırsalınGençSesiCOP31de #GençHayatCOP31de